

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 2.4.2001 58. vuosikerta Numero 1 Sivu 11

Yksivuotinen raiheinä on parhaimmillaan Keski- ja Pohjois-Suomessa

ANTTI HANNUKKALA ja MIKA ISOLAHTI, MTT

Yksivuotisen raiheinän lajikkeet ovat viimeisen vuosikymmenen aikana kehittyneet voimakkaasti. Viljelyssä käytetään kuitenkin yhä yleisesti vanhoja lajikkeita, kuten Barmultraa ja Pollanumia.

Meillä viljellään yksivuotisesta raiheinästä kahta muotoa, italian- ja westervoldin raiheinää. Italianraiheinä on itse asiassa kaksivuotinen kasvi, mutta ei se käytännössä meillä talvehdi. Tämän vuoksi se on lehtevämpi ja muodostaa vähän korsia ja röyhyjä kasvukauden aikana. Niinpä italianraiheinän sadon laatu ei muutu kasvukauden aikana kasvin ikääntyessä kovin nopeasti. Sen sijaan westervoldin raiheinä yksivuotisena kasvina muodostaa runsaasti korsia ja röyhyjä kasvukaudella, jolloin sadon laatu heikkenee kasvuston vanhetessa.

Nopean alkukehityksensä ansiosta se on ollut pohjoisessa italianraiheinää satoisampi, mutta viime vuosina uudet lajikkeet ovat lähes kuroneet satoeron umpeen. Kasvutavan ja -rytmin vuoksi westervoldin raiheinän maittavuus on myös italianraiheinää heikompi. Kun mietitään, viljelläkö italian- vai westervoldin raiheinää, sadon käyttötarkoitus ja tyyppien väliset erot on otettava huomioon.

Yksivuotista raiheinää laidun- ja niittoruokintaan

Yksivuotisen raiheinän kuiva-ainepitoisuus on tyyppillisesti alhainen, mutta valkuaispitoisuus useimmiten kehitysasteeseen nähden korkea. Näiden laatuominaisuuksien väliset lajike-erot ovat normaalisti varsin pienet.

Yksivuotinen raiheinä soveltuu parhaiten laidun- ja niittoruokintakasviksi puhdaskasvustoina tai seoksena vihantaviljan kanssa viljeltynä. Siitä saadaan satoa vielä myöhään syksyllä, jolloin monivuotisen nurmen kasvu on ehtynyt. Molempien tyyppien alhainen kuiva-ainepitoisuus haittaa yksivuotisen raiheinän käyttöä säilörehuksi. Puristenesteitä muodostuu runsaasti, ja säilöntätappiot voivat kohota huomattaviksi.

Rikkaruohot kiusaavat italianraiheinää

Vihantavilja lisää varsinkin ensimmäistä satoa ja pitää osaltaan rikkakasveja kurissa. Tämä on hyvä pitää mielessä viljeltäessä italianraiheinää, sillä sen alkukehitys on hitaahko

ja rikkaruohottuminen voi olla ongelma. Yksivuotisen raiheinän käyttöä nurmen perustamisessa tai sen suojakasvina on syytä välttää alueilla, joilla esiintyy runsaasti talvituhosieniä

Etelä-Suomen savimailla yksivuotinen raiheinä kärsii helposti kuivuudesta. Siksi satomäärät voivat jäädä pieniksi. Siksi sitä suositellaankin viljeltäväksi Keski- ja Pohjois-Suomessa.

Italianraiheinä Meroa pohjoisessa paras

Pohjoisen viljelyvyöhykkeillä italianraiheinälajikkeista Meroa on ollut satoisin. Myös sen ensimmäisen niiton sato on ollut suurin. Mielenkiintoinen uusi lajike on Turgo, mutta siitä koetuloksia on käytettävissä vain yhdeltä vuodelta ja kahdelta paikkakunnalta. Hieman edellisiä heikompi lajike näyttää olevan Mondora, mutta siitäkin on vielä vähän koetuloksia. Westervoldin raiheinät ovat satoisuudeltaan lähes samanlaisia. Avance erottuu hieman muita parempana.

Keski-Suomessa hyviä Ajax ja Avance

Keski-Suomessa italianraiheinälajikkeet ovat olleet hyvin tasaväkisiä. Eniten kokeissa olleiden lajikkeiden erot ovat minimaalisia. Ajax ehkä alkukehitysnopeutensa ansiosta kiillaa vähän muiden edelle. Westervoldin raiheinistä Avance ja Agrago ovat olleet satoisampia, ja niiden ensimmäinen sato on myös suurin.

Lisätietoja: Koetoiminta ja käytäntö 1/2001: 11 sähköposti antti.hannukkala@mtt.fi puhelin (016) 331 1634